Nieuwsbrief commissie sociaal 23 mei 2022

1. **AMW-ML en CJG-ML behalen NEN7510-certificaat**

AMW-ML en CJG-ML hebben het certificaat NEN7510 behaald. De NEN7510 is een norm voor informatiebeveiliging in de zorgsector. Het gaat hier onder andere om het veilig en zorgvuldig omgaan met de informatie van cliënten en medewerkers. Middels een externe en onafhankelijke audit is vastgesteld dat AMW-ML en CJG-ML voldoen aan de strenge eisen van de NEN7510 norm.

2. **Uitstel invoering woonplaatsbeginsel per 1 januari 2023 (beschermd wonen / maatschappelijke opvang)**

Een aantal weken geleden werd bekend dat de invoering van het woonplaatsbeginsel en verdeelmodel beschermd wonen wordt uitgesteld. Staatssecretaris Van Ooijen (VWS) liet dit weten in een overleg met de VNG over het traject Beschermd Thuis op 21 februari. De staatssecretaris gaf daarbij aan de invoering van een woonplaatsbeginsel en het daarmee samenhangend nieuw verdeelmodel beschermd wonen per 1 januari 2023 niet langer haalbaar te achten. Dit als gevolg van de tijd die nodig is voor zorgvuldige behandeling van deze wet in het parlement. Er zijn daarnaast een aantal aandachtspunten die uitgewerkt moeten worden in samenhang met het advies van de Raad van State over het wetsvoorstel woonplaatsbeginsel.

De VNG betreurt de conclusie van de staatssecretaris. De VNG heeft bij de staatssecretaris benadrukt dat dit uitstel een risico vormt voor samenwerkingsprocessen in de regio en ook zorgt voor mogelijke knelpunten in het land. Voor uitgebreide info hierover klik hier.

Het uitstel heeft op dit moment geen consequenties voor onze regio (Noord -en Midden Limburg). Dit gezien de Overbruggingsovereenkomst waarin wij afspraken hebben over hoe wij met de middelen voor Beschermd wonen en maatschappelijke opvang omgaan. Namelijk: iedereen die er geld voor krijgt, stopt het in de regionale pot. Als door uitstel van de invoering van het objectieve verdeelmodel BW, het langer duurt voordat de regiogemeenten geld gaan krijgen en Venlo wat langer de enige is die hier geld voor ontvangt, blijft Venlo degene die de middelen in de regionale pot stopt.

In de kamerbrief (zie bijlage) is de staatssecretaris heel algemeen over wat het uitstel behelst. Zoals in de Nieuwsbrief Beschermd Thuis is aangegeven, richt het 'nadere onderzoek' zich met name op de moeilijkheden rondom de invoering van het woonplaatsbeginsel. En dus niet op de financiën. We houden als beleidsmedewerkers vinger aan de pols, zodat ook het financiële plaatje op langere termijn goed in beeld blijft.

Kortom: de regionale afspraken staan, de middelen komen via Venlo in de regionale pot, ook nu het objectief verdeelmodel (weer) uitgesteld is. Er zijn geen financiële consequenties voor 2022 en 2023.

3. Statusscore per wijk en buurt o.b.v. welvaart, opleidingsniveau en arbeid

Het CBS heeft voor het eerst cijfers over welvaart, opleidingsniveau en arbeidsmarktdeelname in onderlinge samenhang op laagregionaal niveau in kaart gebracht. Ook de spreiding binnen een gemeente is in beeld gebracht. Dit geeft aan in welke mate huishoudens binnen de gemeente van elkaar verschillen in termen van welvaart, opleidingsniveau en arbeidsmarktdeelname. In de tabel hieronder zijn de gegevens van de gemeente Leudal, Maasgouw, Nederweert en Peel en Maas weergegeven voor 2019. Bij een hogere score zijn inwoners welvarender, hoger opgeleid langduriger aan het werk en is er meer spreiding.
Een uitleg van de verschillende onderwerpen is te vinden in het kader onder de tabel.

Onderwerp	Perioden	SES-WOA			Spreiding		
Wijken en buurten	Particuliere huishoudens	Deelscore financiële welvaart Gemiddelde score	Deelscore opleidingsniveau Gemiddelde score	Deelscore arbeidsverleden Gemiddelde score	Spreiding welvaart Waarde	Spreiding opleidingsniveau Waarde	Spreiding arbeidsverleden Waarde
	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019
	Aantal	Getal					
Leudal	15 500	0,102	-0,018	0,052	0,299	0,288	0,267
Maasgouw	10 500	0,088	-0,022	0,039	0,307	0,294	0,274
Nederweert	7 200	0,098	-0,023	0,068	0,315	0,288	0,252
Peel en Maas	18 000	0,091	-0,023	0,068	0,307	0,286	0,253

Bron: CBS

Gemeente Leudal scoort beter op de deelscore financiële welvaart en opleidingsniveau dan de andere drie gemeenten. Op de deelscore arbeidsverleden scoort Leudal hoger dan gemeente Maasgouw, maar iets lager dan de gemeenten Nederweert en Peel en Maas.

Kijkend naar de spreiding van welvaart heeft de gemeente Leudal de laagste spreiding van alle vier de gemeenten. De spreiding van opleidingsniveau in gemeente Leudal is minder dan in gemeente Maasgouw, gelijk in gemeente Nederweert en iets meer dan in gemeente Peel en Maas.
De spreiding van arbeidsverleden is in gemeente Leudal minder dan in gemeente Maasgouw en meer dan in gemeenten Nederweert en Peel en Maas.

-**SES-WOA**: Sociaaleconomische status van een regio op basis van welvaart, opleidingsniveau en arbeidsverleden van huishoudens
-**Deelscore financiële welvaart**: Numerieke indicator van de financiële welvaart van huishoudens in een regio
-**Deelscore opleidingsniveau**: Numerieke indicator van het opleidingsniveau van huishoudens in een regio.
-**Deelscore recente arbeidsverleden**: Numerieke indicator van de arbeidsmarktparticipatie van huishoudens in een regio.
-**Spreiding**: Numerieke maat voor de ongelijkheid in een regio. Het betreft het gemiddelde absolute verschil tussen twee willekeurige huishoudens in een regio: de mean absolute difference. Voor ieder huishouden in een regio wordt het verschil tussen de score van dat huishouden en de scores van alle andere huishoudens in die regio berekend. Hiervan wordt het gemiddelde bepaald. Zo ontstaat voor elk huishouden een gemiddeld verschil met de andere huishoudens. Tot slot wordt daarvan weer het gemiddelde bepaald over alle huishoudens in de regio.

4. Zorginstellingen, cliënten en professionals maken nu maar zelf plan om jeugdhulp te verbeteren

Omdat Rijk en Gemeenten ruzie maken over de aangekondigde bezuinigen in de jeugdzorg liggen de gesprekken stil die deze twee voerden met jeugdinstellingen, cliënten en professionals over noodzakelijke verbeteringen in de jeugdzorg. Om die impasse te doorbreken hebben zij nu maar zelf een plan gemaakt. Meer over dat plan is te vinden op o.a. de site van Ieder(in) (link).
Onderaan dit bericht staat een downloadlink naar het plan.

5. Waardering mantelzorgers staat onder druk

Eén op de drie Nederlanders, circa vijf miljoen mensen, gaf in 2020 mantelzorg aan een hulpbehoevende of zieke partner, kind, vriend of buur. Ondersteuning van mantelzorgers is volgens de Wmo 2015 een verantwoordelijkheid van gemeenten. Jaarlijks kunnen gemeenten burgers met zware zorgtaken een vergoeding toekennen. Uit onderzoek van MantelzorgNL blijkt dat mantelzorgers van gemeenten steeds minder waardering krijgen voor hun werkzaamheden. Voordat het waarderen van mantelzorgers in 2015 werd overgeheveld naar gemeenten kregen mantelzorgers 200 euro per jaar. In 2021 waardeert nog een derde van de gemeenten mantelzorgers met een geldbedrag, met een gemiddelde waarde van 114 euro. De helft van alle gemeenten waardeert het werk van mantelzorgers met een cadeaubon. De gemiddelde waarde daarvan is nog maar 61 euro. In één op de tien gemeenten krijgen mantelzorgers helemaal geen beloning. MantelzorgNL roept nieuw gekozen gemeenteraadsleden op om zich meer in te zetten voor mantelzorgers.

6. Aanpak mensenhandel

Het college heeft het regionale uitvoeringsplan Aanpak Mensenhandel gemeenten Noord- en Midden - Limburg "Naar een regio zonder uitbuiting" vastgesteld. Hiermee wordt voldaan aan de in 2018 in het Interbestuurlijk Programma (IBP) gemaakte afspraken dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het hebben van gemeentelijk beleid in 2022, passende regionale opvang, ondersteuning en nazorg en het creëren van een landelijk dekkend netwerk van zorgcoördinatoren voor slachtoffers van mensenhandel.
Comensha houdt cijfers bij van het aantal slachtoffers dat is aangemeld door ketenpartners. In 2020 werden landelijk 1013 slachtoffers aangemeld. In Limburg kwamen 47 slachtoffers in beeld. Dit is vermoedelijk het topje van de ijsberg. Er is nog niet zo veel zicht op de omvang van de problematiek.
De gemeente is in de aanpak van mensenhandel verantwoordelijk voor preventie, signalering, handhaving, veiligheid en zorg. De aanpak mensenhandel is een uitwerking van een onderdeel van de regionale aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling "Geweld hoort nergens Thuis".
Voor ondermeer de hulpverlening aan slachtoffers en het optimaliseren van het zorg- en ondersteuningsaanbod is regionaal een zorg coördinator mensenhandel werkzaam. De zorgcoördinatie mensenhandel is functioneel ondergebracht bij het Zorg- en Veiligheidshuis Midden-Limburg. Gemeente Leudal heeft een aandachtsfunctionaris mensenhandel aangewezen.

7. ALS-protocol in uitvoeringspraktijk WMO

ALS Patients Connected, de ALS-patiëntenvereniging, heeft een protocol opgesteld dat een Integraal Voorzieningen Plan (IVP) voor ALS voor de uitvoering van de Wmo ten aanzien van hulpmiddelen bevat. ALS Patients Connected doet in een brief aan de fractieleiders van de nieuwe gemeenteraden een dringend beroep ervoor zorg te dragen dat de implementatie van het ALS-protocol door de nieuwe wethouder sociaal domein wordt opgenomen in het collegeakkoord voor de komende bestuursperiode.

Het ALS-protocol is hier te downloaden.

8. Ontwikkelingen in de bijstand tussen 2016 en 2021

Divosa en adviesbureaus BMC en Stimulansz maakten een rapportage over de ontwikkelingen in de bijstand tussen 2016 en 2021. De belangrijkste resultaten beschreven in deze rapportage zijn:

- Over de periode 2016 – 2021 is het totale bijstandsvolume afgenomen.
    - In gemeente Leudal is het volume afgenomen van 395 naar 333
- Vergeleken met de totale beroepsbevolking zijn jongeren (18 tot 27 jaar) oververtegenwoordigd in de instroom in de bijstand. En iets meer dan de helft van de mensen die instroomt in de bijstand heeft een migratieachtergrond.
    - De instroom van jongeren in Leudal is 29.1% en is daarmee het hoogste van alle leeftijdscategorieën
- Een relatief groot deel van de uitstromers is 18 tot 35 jaar (43,3%). Bij de jongste leeftijdscategorie (18-27 jaar) is gedurende de jaren een duidelijke seizoenspiek in juli met uitstroom naar onderwijs te zien.

    - In gemeente Leudal is de uitstroom van 18 tot 35 jaar het hoogste (43,4%). 3,8% van de jongeren stroomt uit naar onderwijs.
- De kans om als vrouw uit de bijstand te stromen is kleiner dan voor mannen. Ook stromen vrouwen minder vaak uit naar werk.
- Naarmate iemand langer een bijstandsuitkering ontvangt, wordt de kans dat diegene uitstroomt kleiner: over de gehele periode stroomt 44% binnen het eerste jaar uit, 16% binnen het tweede jaar en 10% binnen het derde jaar.
    - Voor gemeente Leudal is dit respectievelijk 45,6%, 16,9% en 9,2%. Na 3 jaar uitkeringsduur stroomt in Leudal 28,3% uit.
- Het aandeel bijstandsgerechtigden dat langdurig in de bijstand zit neemt toe. Daarom ziet de bijstandspopulatie er in 2021 wezenlijk anders uit dan in 2016. Een steeds groter deel bestaat uit mensen die al langer dan vijf jaar een uitkering ontvangen. Omdat de kans op uitstroom kleiner wordt naarmate iemand langer een bijstandsuitkering ontvangt, hebben niet alle bijstandsontvangers evenveel kans om werk te vinden en te ontsnappen uit de bijstand.
    - In gemeente Leudal heeft 40,6% een langere verblijfduur dan 60 maanden in de bijstand.

De publicatie is hier te vinden.

9. Ondersteuningsteam gedupeerde ouders gestart

De landelijke aanpak die tot doel heeft gedupeerde ouders, van wie kinderen uit huis zijn geplaatst te ondersteunen is gestart. Deze aanpak sluit aan bij de bestaande brede ondersteuning die gemeenten bieden vanuit steunpunten of contactpersonen kinderopvangtoeslag.
Het Ondersteuningsteam (OT) is er voor gedupeerde ouders en kinderen die nu of in het verleden te maken hebben gekregen met een uithuisplaatsing, zowel in het kader van een kinderbeschermingsmaatregel als zonder.
Het OT werk vraaggericht, is onafhankelijk en werkt altijd samen met de ouders of kinderen. Het OT werkt binnen de bestaande structuren van de jeugdbeschermingsketen en heeft geen mandaat om eerdere besluiten te herzien. Wel kunnen ze ouders de weg wijzen naar organisaties/instanties/hulp en inzichtelijk maken wat hun mogelijkheden zijn.

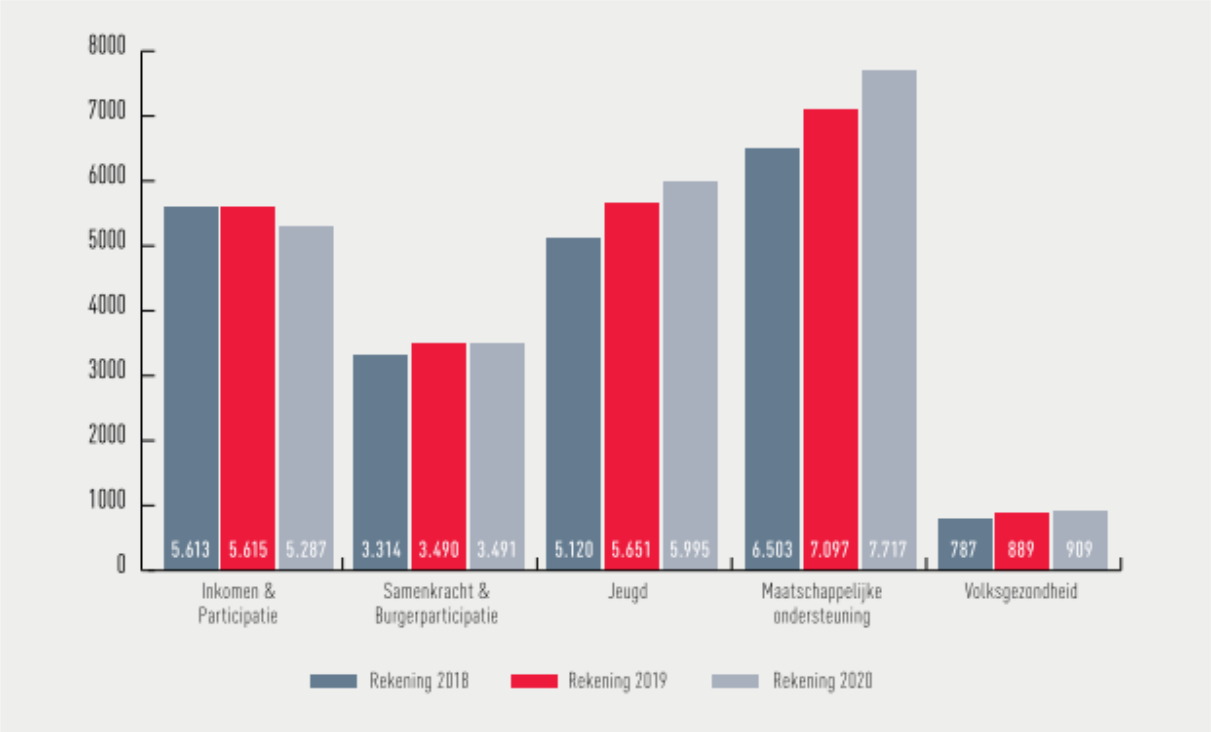
10. Trend stijgende uitgaven sociaal domein zet door

BDO voert jaarlijks een onderzoek uit in opdracht van de VNG, Divosa en het Netwerk Directeuren Sociaal Domein. Hiervoor analyseerden de onderzoekers de jaaropgaven van gemeenten over 2020. De belangrijkste resultaten van het onderzoek zijn:

- De uitgaven voor het sociaal domein stegen vanaf de decentralisaties (2015) tot de onderzochte periode (2020) met meer dan 5 miljard euro. Dat is een stijging van zo'n 30%. Voor vrijwel alle gemeenten in Nederland geldt: een einde aan die groei of zelfs een afname is niet in zicht, zeker in het licht van de huidige economische, maatschappelijke en demografische ontwikkelingen. Daarnaast vergrootten verschillende inhoudelijke en systeemvraagstukken in 2020 de druk op financiële grip en sturing voor gemeenten.
- Gemeenten realiseerden binnen het sociaal domein in 2020 een aantal financiële meevallers. Dat kwam door incidentele financiële ontwikkelingen, zoals coronasteun, extra middelen jeugdzorg, een BUIG-overschot en de verkoop van Eneco-aandelen door een aantal gemeenten. Geen daarvan biedt echter een structurele oplossing voor de stijgende druk op de kosten van het sociaal domein.
- Ook het rijk past niet structureel bij. Als de stijgende kosten gedekt moeten worden uit het accres (het bedrag waarmee het gemeentefonds jaarlijks wordt aangepast) leidt dat onmiskenbaar tot bezuinigingen. Daarmee komen ook gemeentelijke ambities voor bijvoorbeeld verduurzaming, veiligheid en wonen onder druk te staan.
- In 2020 stijgen de netto lasten van het sociaal domein met 2,9% ten opzichte van 2019. In het figuur 1 hieronder is een overzicht per cluster van de gerealiseerde gemeentelijke nettolasten in het sociaal domein weergegeven. Een korte tekstuele bij dit figuur:
    - In tegenstelling tot voorgaande jaren laat het cluster Inkomen & Participatie een daling van 5,9% zien. Deze daling wordt voornamelijk verklaard door de extra incidentele middelen die gemeenten in het kader van corona vanuit het Rijk hebben ontvangen.
    - Het cluster Maatschappelijke ondersteuning kent vergeleken met voorgaande jaren de hoogste procentuele stijging van 8,7% van het sociaal domein. Door de

invoering van het abonnementstarief is het ook voor huishoudens met hogere inkomens mogelijk om huishoudelijke hulp aan te vragen.

- Het cluster Jeugd kent in 2020 andermaal groeiende netto lasten. Het aantal jongeren dat jeugdzorg ontvangt nam af in 2020, dus de waarschijnlijke oorzaak is een hogere kostprijs of een langere duur van de jeugdzorgtrajecten.

Figuur 1: Gerealiseerde gemeentelijke lasten in sociaal domein 2018, 2019 en 2020 in mln., inclusief algemene ondersteuning. (Bron: CBS, gemeentelijke rekeningen 2018, 2019 en 2020, Bruno Steiner 'De rekening opgemaakt!' (2019) en eigen bewerking)

Het onderzoek is hier te vinden.

11. Nieuwsbrief 3: Contractering en transformatie jeugdhulp segment 1 NML

In de derde nieuwsbrief van het projectteam jeugdhulp Segment 1 Noord- en Midden-Limburg informeert het projectteam over de voortgang van het project.
In de bijlage is de nieuwsbrief te vinden.

12. Nieuwsbrief GGD Limburg-Noord

Iedere maand informeert GGD Limburg-Noord middels een nieuwsbrief over actuele thema's en (beleids)ontwikkelingen. In de nieuwsbrief van maart staat o.a. iets geschreven over de zorg voor vluchtelingen uit Oekraïne, het actieprogramma Kansrijke Start, de netwerkaanpak Keigezond Limburg en het Dashboard Armoede.

Voor de nieuwsbrief van maart klik hier.
Aanmelden voor de nieuwsbrief kan hier.

13. Tussenrapportage PLANgroep

Aantal mensen die gebruik maken van:	**2021**	**Q1 2022**
Schuldhulpverlening	188	100
Financieel beheer	6	5
Budgethulp	5	6

N.a.v. berichtgeving over Plangroep willen wij graag deze tussenrapportage met jullie delen. Dit is vooruitlopend op het jaarverslag van 2021. Indien er bij de commissie Sociaal de wens ligt om een gesprek/overleg met Plangroep aan te gaan, dan staat Plangroep hier open voor.

14. Impact schuldhulp op het leven van hulpvragers

Bureau Purpose, met medewerking van de Hogeschool van Amsterdam, heeft onderzoek gedaan naar de impact van financiële hulp op het leven van hulpvragers. Een van de conclusies van het rapport is dat elke geïnvesteerde euro in financiële hulpverlening de maatschappij tot 2 euro oplevert. Het rapport meldt verder dat mensen vaker werk of dagbesteding hebben na financiële hulp. Ze maken minder gebruik van bijstandsuitkeringen en geestelijke en lichamelijke gezondheidsproblemen nemen af. Er is vaker sprake van stabiliteit in huisvesting en gezinssituatie en ook het sociaal netwerk is versterkt.
Maar het rapport maakt ook duidelijk dat financiële hulp nog te weinig mensen bereikt. Ook stranden hulptrajecten nog te vaak in de fase van de voorbereiding op de schuldregeling. Daarnaast wordt de doelgroep steeds groter, onder andere omdat bestaanszekerheid in toenemende mate onder druk staat. Flexibilisering van arbeid, hoge woon- en zorgkosten en moeite om rond te komen met een minimuminkomen of een uitkering zorgen daarvoor.

15. Jaarverslag en jaarrekeningen 2021 VluchtelingenWerk

VluchtelingenWerk begeleidt asielzoekers en vluchtelingen gedurende de asielprocedure tot en met de integratie in de samenleving. In 2021 bestond het aanbod van VluchtelingenWerk in de gemeente Leudal onder andere uit maatschappelijke begeleiding, juridische begeleiding, voorbereidende trainingen op de participatieverklaring en het spreekuur integratie.

Maatschappelijke begeleiders van VluchtelingenWerk helpen statushouders bij het opbouwen van een nieuw, zelfstandig bestaan. Zo ondersteunen ze bij praktische en financiële zaken, informeren ze over bijvoorbeeld de inburgeringsverplichting en laten ze kennismaken met maatschappelijke organisaties en voorzieningen in de buurt. In 2021 heeft vluchtelingenwerk Zuid-Nederland maatschappelijke begeleiding gegeven aan 33 volwassenen en 17 kinderen in gemeente Leudal.

Alle vluchtelingen in Nederland moeten een participatieverklaring ondertekenen waarin zij worden gewezen op de fundamentele normen en waarden van de Nederlandse samenleving. In 2021 heeft Vluchtelingenwerk 51 personen begeleid naar het ondertekenen van de participatieverklaring.

Veel vluchtelingen hebben (ook nog jaren na aankomst) juridische vragen, bijvoorbeeld over gezinshereniging, naturalisatie en terugkeer. In 2021 zijn de gemeente Leudal 5 personen begeleid en zijn er 36 contacten geweest tijdens een juridisch spreekuur.

In de gemeente Leudal, in 2021, zijn in totaal 45 personen begeleid gedurende een spreekuur integratie, waarbij er gedurende het gehele jaar 325 contacten zijn geweest vanaf de vestiging in Baexem.

In het jaarverslag wordt vermeld dat per januari 2022 VluchtelingenWerk overgaat van een vereniging met vijf leden in één landelijke stichting onder de naam VluchtelingenWerk Nederland.

Voor het jaarverslag 2021 van VluchtelingenWerk Nederland klik hier.
Voor het rapport inzake de jaarrekening 2021 van VluchtelingenWerk Zuid-Nederland klik hier.

Bijlage(n):
- Kamerbrief over uitstel invoering woonplaatsbeginsel per 1 januari 2023
- Nieuwsbrief 3: Contractering en transformatie jeugdhulp segment 1 NML